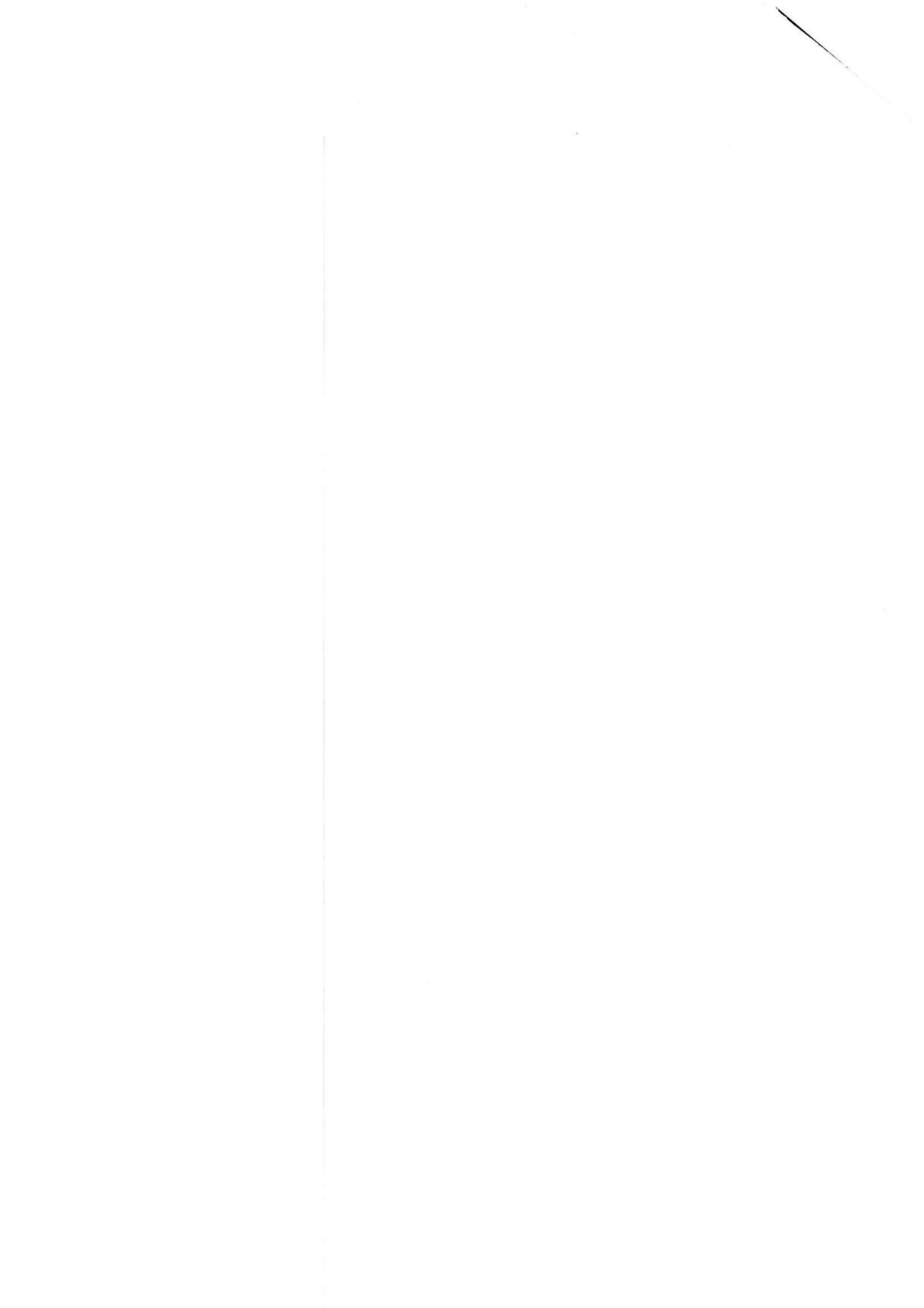

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
F Ö 0 9 2 G	3 0 0 0	2 0 1 8 - 1 2 - 1 9
Kursnamn	Företagsekonomi GR (A), Ekonomistyrning	
Provnamn	Tentamen	
Ort	Östersund	
Termin		
Ämne		

Mittuniversitetet
Avdelningen för Ekonomivetenskap och Juridik

Tentamen i Ekonomistyrning, FÖ092G, 7,5 hp

Datum: 2018-12-19

Skrivtid: 5 timmar

Tillåtna hjälpmedel: Miniräknare (icke programmerbar, tillhandahålles av tentavakterna), linjal, penna och sudd

Skrivningen består av 6 uppgifter och totalt 100 poäng. Eventuella obligatoriska inlämningsuppgifter under kursens gång måste ha slutförts med godkänt resultat för att kursen ska kunna avslutas.

Skriv svaren i provhäftet, du får använda lösa blad ifall du inte får plats. Var i så fall tydlig med att numrera dina svar så att det framgår vilken fråga de hör ihop med.

Du får *inte* skriva på baksidorna (eftersom dessa inte scannas).

Visa tydliga uträkningar för full poäng! Ett felaktigt svar utan synliga uträkningar ger alltid noll poäng. Felaktigt svar med rätt modell kan ge poäng. Enbart rätt svar, men utan uträkning (där uträkning krävs) ger inte full poäng. Skriv även svar med rätt enheter!

Betyg

A	90-100 p
B	80-89 p
C	70-79 p
D	60-69 p
E	50-59 p

Lycka till!

/Liezl Eckley Eriksson

Uppgift 1 (16 poäng)

Ange om nedanstående påstående är sant eller falskt.

Rätt svar ger 1 p

Fel svar ger -1 p

Inget svar ger 0 p

Totalt kan man inte få mindre än 0 p på uppgiften.

Påstående	Sant	Falskt
1 Effektivitet definieras som grad av måluppfyllelse		
2 Debiteringsgraden beräknas som direkta timmar dividerat med arbetade timmar		
3 Säkerhetsmarginalen anger med hur stor säkerhet ett framräknat resultat stämmer		
4 Fasta kostnaden/styck ändras med ändrad verksamhetsvolym		
5 Särkostnader är alltid rörliga kostnader		
6 Halvfasta kostnader är kostnader som ökar språngvis		
7 Bokföringsmässigt resultat är alltid större än kalkymässigt resultat		
8 Två viktiga principer vid ansvarfördelning är påverkbarhets-och befogenhetsprincipen		
9 Internredovisningen är styrd och begränsad av lagar, normer och praxis		
10 Devisions-, normal- och ekvivalentmetoden kan sorteras in under rubriken periodkalkylering		
11 Självkostnadskalkylering heter så för att man bestämmer kostnaden själv		
12 Orsak/verkan, nytta och bärkraft är tre kriterier för omkostnadsfördelning		
13 Bidragskalkylering utmärks av en ofullständig kostnadsfördelning		
14 Benchmarking handlar om att ta efter det bästa exemplar		
15 Budgetprocessen har två moment: uppställande och användning		
16 Ett typiskt särdrag för tjänsteföretag är att de erbjuda immateriella produkter		

Uppgift 2 (25 poäng)

YXA AB tillverkar bord. Avkrivningar och ränta på maskiner beräknas till 120 000 kr/år.

Fasta löner för denna produktion är 40 000 kr/år.

Lön till anställda i produktionen uppgår till 500 kr/bord. Materialkostnader och övriga rörliga kostnaderna 300 kr/st. Försäljningspriset är 1200 kr per bord.

- a) Rita upp ett resultatdiagram för denna produktion. 3 p
- b) Beräkna den kritiska volymen och den kritiska intäkten. Markera dess i diagrammet. Vad säger denna volym och denna intäkt? 4 p
- c) Under detta år tillverkades och såldes 600 bord. Beräkna resultat och säkerhetsmarginal i procent. Vad säger säkerhetsmarginalen? 5 p
- d) Den normala produktionen är 500 bord per år. Beräkna utnyttjandegraden för året. 1 p
- e) Beräkna styckkostnaden enligt divisionsmetoden. 3 p
- f) Beräkna styckkostnaden enligt normalmetoden. 3 p
- g) Uppkommer över- eller undertäckning av fasta kostnader i ovanstående fall, varför? Till vilket belopp? 3 p
- h) Priset sänkt till 1160 kr/st. Hur många bord måste företaget minst sälja för att erhålla oförändrat resultat? 3 p

Visa uträkningar!

Uppgift 3 (15 poäng)

Förklara kortfattat vad menas med följande begrepp:

- a) Halvfast kostnad (2p).
- b) Benchmarking (3p).
- c) Ekonomisk livslängd (2p)
- d) Fullständig kostnadsfördelning (2p)
- e) Inbetalning-utbetalning (2p).
- f) Inkomst-utgift (2p)
- g) Intäkt-kostnad (2p)

Uppgift 4 (16 poäng)

I en verksamhet tillverkas två sorters produkter, produkter A och B. Produkterna har följande direkta (rörliga) kostnader:

	A	B
Direkt material kr/st	140 kr	100 kr
Direkt lön kr/st	240 kr	260 kr
Summa kr/st	380 kr	360 kr

Företaget tillverkar för närvarande 7 500 st av produkt A och 10 000 st av produkt B per år.

De indirekta kostnaderna (fasta) är per år:

Materialomkostnader, MO	492 000 kr
Tillverkningsomkostnader, TO	1 760 000 kr
AFFO	696 160 kr

- Beräkna påläggsprocenten för MO, TO och AFFO. (7p)
- Beräkna i en påläggskalkyl självkostnaden kr/st för produkt A resp B vid de angivna volymerna. (4p)
- Beräkna försäljningspriset per st för produkterna A & B om företaget använder ett vinstpålägg på 15%. (2p)
- Hur stor blir totalkostnaden för verksamheten om tillverkningen av A minskar till 6 000 st/år och tillverkningen av B ökar till 11 000 st/år? (3p)

Uppgift 5 (8 poäng)

Ett företag tillverkar och säljer de tre olika produkterna X, Y och Z, för vilka lämnas följande uppgifter:

	X	Y	Z
Försäljningspris, kr/st	1250	1750	2500
Rörlig kostnad, kr/st	850	1250	1750
Materialåtgång, kg/st	5	10	12
Manuell arbetstid, tim	2,5	2	3,75
Maskintid, min	32	40	30

De fasta kostnadernas storlek är oberoende av vilken produkt som tillverkas.

Vilken produkt ska företaget satsa på, för att uppnå bästa möjliga resultat på kort sikt, om...

- Materialtillgången utgör företagets trånga sektion? Varför? (2 p)
- Tillgången på arbetskraft utgör företagets trånga sektion? Varför?(2 p)
- Maskintiden utgör företagets trånga sektion? Varför(2 p)
- Antal sålda enheter utgör den trånga sektorn? Varför (2 p)

Uppgift 6 (20p) Budgetering

Piff och Puff är väldigt förjusta i jordnötssmör och har därför bestämt sig för att starta ett företag tillsammans där de kommer att tillverka och sälja jordnötssmör. Då företaget, Piffy AB, är nystartad finns inga ingående balanser.

1. Var och en av dem kommer att satsa 250 000 kr i företaget.
2. Efter att ha pratat med några matbutiker bedömer de att kunna tillverka och sälja 40 000 burkar jordnötssmör á 45kr/st (bortse från moms) första året.
3. Samtliga kunder faktureras och får i genomsnitt för hela budgetåret 30 dagars betalningsanstånd.
4. Innan tillverkningen drar igång behöver Piffy AB investera i maskiner och inventarier för 500 000 kr. Maskiner och inventarier kommer att köpas in kontant och kommer kunna användas i 10 år.
5. Utöver deras insats i företaget räknar de med att behöva ta ett lån på 300 000 kr under sitt första år. Detta amorteras över 5 år med början år 1 som är aktuellt budgeteringsår.
6. Bruttolönekostnader beräknas uppgå till på 800 000 kr. Utgå ifrån att hela beloppet utbetalas under året. Bortse från sociala avgifter.
7. Jordnötter och burkar som behövs till tillverkningen beräknas köpas in kontant till 600 000 kr.
8. Piffy AB räknar också med övriga kostnader som hyra, el och mm. på 200 000 kr som planeras betalas kontant.

Upprätta en Resultatbudget, Likviditetsbudget och en budgeterad Balansräkning för företagets första räkenskapsår i mallarna på nästa sida.

Visa alla beräkningar!

Resultatbudget

Intäkter:

S:a Intäkter

=====

Kostnader:

S:a Kostnader

=====

Resultat:

=====

Likviditetsbudget

Inbetalningar.

S:a Inbetalningar

=====

Utbetalningar:

S:a Utbetalningar

=====

Likvida medel:

=====

Budgeterad balansräkning

(vid årets slut)

Tillgångar:

S:a Tillgångar

=====

Eget kapital:

S:a Eget kapital

=====

Skulder:

S:a Skulder

=====

S:a Ek + Skulder

=====